

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

“การอ่าน” มีความสำคัญต่อชีวิตของมนุษย์ตั้งแต่เกิดจนเติบโตเป็นผู้ใหญ่และจนกระทั่งถึงวัยชรา การอ่านทำให้รู้ข่าวสารข้อมูลต่าง ๆ ทั่วโลก ซึ่งปัจจุบันเป็นโลกของข้อมูลข่าวสารและเทคโนโลยี ถ้าหากบุคคลใดไม่พยายามที่จะติดตามข่าวสารให้ทันกับโลกที่เปลี่ยนแปลงไปในทุก ๆ วัน จะทำให้บุคคลนั้นไม่ทันต่อเหตุการณ์และล้าหลังผู้อื่นอยู่เสมอ การอ่านทำให้ผู้อ่านมีความสุข มีความหวัง อันเป็นความต้องการของคนทุกคน การอ่านมีประโยชน์ในการพัฒนาตนเอง คือ การพัฒนาการศึกษา พัฒนาอาชีพ พัฒนาคุณภาพชีวิต ทำให้เป็นคนทันสมัยและสนองความอยากรู้อยากเห็น นอกจากนี้การจะพัฒนาประเทศให้เจริญรุ่งเรืองก้าวหน้าได้ ต้องอาศัยพลังของคนที่มีความรู้ความสามารถ ซึ่งความรู้ต่าง ๆ ก็ได้มาจากการอ่านเป็นสำคัญ

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงห่วงใยเกี่ยวกับปัญหาของเยาวชนไทยเป็นอย่างมาก ดังจะเห็นได้จากพระราชดำรัสที่ได้พระราชทานแก่คณะกรรมการสโมสรรโลออสส์และผู้เข้าแข่งขันกอล์ฟ เมื่อวันที่ 19 ตุลาคม 2514 ว่า

“...ถ้าคนเรามีความรู้ก็ย่อมมีความระลึกถึงในความรู้ของตัวเอง ในความก้าวหน้าของตัวเองและจะสามารถที่จะปฏิบัติตนเป็นพลเมืองที่ดีเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมได้....ถ้าให้ความรู้แก่เยาวชน ไม่พอ ก็เกิดเรื่อง อย่างที่ปัจจุบันนี้มีปัญหาเยาวชนเกิดขึ้นมาเป็นที่น่าหนักใจอย่างยิ่งและถ้าทุกคนช่วยกันสร้างความรู้ให้แก่เยาวชนแล้ว ปัญหานี้จะเบาบางลงได้...”

(คำพ่อสอน. 2543 : 56)

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงศึกษาเรื่องราวต่าง ๆ ที่สนพระทัยด้วย “การอ่าน” มาตั้งแต่ยังทรงพระเยาว์ พระองค์ทรงใช้ความรู้และข้อมูลจากการอ่านเพื่อประกอบพระราชวินิจฉัย การดำเนินงานตามโครงการในพระราชดำริและพระราชประสงค์ทุกโครงการ มีพระราชดำรัสในหลายวโรกาสเกี่ยวกับหนังสือ ความรู้และการอ่าน (แม้้นมาศ ชวลิต. 2544 : 11)

ปัจจุบันมีผลประเมินด้านการอ่านของนักเรียนอายุ 15 ปี หรือ PISA (Programme for International Student Assessment) ของ องค์การความร่วมมือและพัฒนาทางเศรษฐกิจ OECD (Organization for Economic Cooperation and Development) ผลการวิจัยเผยให้ทราบว่า นักเรียน

อายุ 15 ปีของประเทศไทยมีทักษะในการอ่านเป็นที่น่ากังวลอย่างยิ่ง กล่าวคือ ประมาณ 74% หรือประมาณ 3 ใน 4 ส่วน มีการอ่านสูงสุดอยู่เพียงระดับสอง หมายถึง มีความชำนาญในการอ่านในระดับพื้น ๆ สามารถอ่านและจับสาระได้คือเมื่อข้อความค่อนข้างตรงไปตรงมา สามารถอ้างอิงหรือเปรียบเทียบได้ในระดับต่ำ เมื่อเทียบกับประเทศทั้งหมด 39 ประเทศที่เข้าร่วมโครงการ ปรากฏว่าประเทศไทยมีคะแนนอยู่ในตำแหน่งที่ 32 ส่วนคะแนนสูงสุดในการอ่านของประเทศ 5 อันดับแรก ได้แก่ ฟินแลนด์ แคนาดา นิวซีแลนด์ ออสเตรเลีย และไอร์แลนด์

เมื่อเปรียบเทียบกับประเทศในเอเชียบางประเทศ เช่น เกาหลี ญี่ปุ่นฮ่องกง พบว่า นักเรียนไทยยังมีความอ่อนกว่ามาก นักเรียนไทยประมาณร้อยละ 20% ที่แสดงให้เห็นว่ายังไม่สามารถใช้ประโยชน์จากการอ่านในการศึกษาเล่าเรียน หรือประยุกต์ใช้ประโยชน์ในชีวิตเมื่อเติบโตขึ้นในวันข้างหน้าและอีกประมาณร้อยละ 30% มีความชำนาญในระดับ 1 ซึ่งเป็นระดับพื้นฐานมาก ดังนั้นจึงเห็นได้ว่านักเรียนไทยถึง 50% ที่มีระดับความชำนาญการอ่านไม่น่าจะพอเพียงในการใช้ชีวิตจริง ทั้งการศึกษาและการเป็นประชาชนที่มีคุณภาพของสังคมในอนาคต เรื่องนี้จึงเป็นเรื่องรีบด่วนของผู้ที่เกี่ยวข้องกับระบบการศึกษาต้องให้ความสำคัญและเอาใจใส่ดูแล (สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. [ออนไลน์] : <http://www.ipst.ac.th/pisa/pisa31.html>)

การอ่านทำให้คนเราสามารถพัฒนาตนเองและสามารถปรับตัวเข้ากับสังคมในชีวิตจริงได้ การอ่านช่วยในการปรับปรุงตัวเอง เช่น ปรับปรุงบุคลิกภาพ การพูดจา การรู้จักระงับอารมณ์ การมีความอดทน รู้จักฟังและติดตามไปด้วยอย่างมีเหตุผล อันเป็นผลทำให้ชีวิตตนเองมีความสุขและประสบความสำเร็จได้ในทุกด้าน

เยาวชนไทยในปัจจุบันมักใช้เวลาว่างส่วนใหญ่ไปกับการเล่นวิดีโอเกมหรือเล่นโซเชียลมีเดีย ซึ่งมักไม่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและผู้อื่นมากนัก เคม โคนนัท (ฉวีทิพย์ บุนยะกาญจน. 2525 : 17) กล่าวว่า “การอ่านจะเป็นรางวัลที่มีค่ามากในเวลาว่าง เพราะการอ่านเป็นวิธีหนึ่งที่ไม่ทำให้ชีวิตอ่อนเพลีย การอ่านจะนำมาซึ่งความน่ารื่นรมย์ ละมุนละไมมาสู่ชีวิต” ดังนั้น การอ่านจึงเป็นการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์อย่างหนึ่ง อีกทั้งยังสามารถช่วยพัฒนาจิตใจและความคิดให้เจริญงอกงาม ทำให้เข้าใจผู้อื่น ได้คิดริเริ่ม รู้จักพิจารณาไตร่ตรอง ทำให้เกิดสติปัญญาและความขบขันขำขันใจ ทำในสิ่งที่ถูกต้องควร มีปรัชญาในการดำเนินชีวิต ตลอดจนมีจริยธรรม มโนธรรม คุณธรรม เมตตา กรุณา โอบอ้อมอารี เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อผู้อื่น (ฉวีวรรณ กุหาภินันท์. 2542 : 8)

ผิดกับคนที่ไม่ชอบอ่าน พวกเขาเหล่านั้นมักจะใช้เวลาในทางที่ผิด เช่น คบเพื่อนไม่ดี คบเพื่อนชอบเที่ยวไม่เรียนหนังสือ ชอบไปตามห้างสรรพสินค้า ดูภาพยนตร์ ดิฉันเสพคิด หรือพาไปในทางเสื่อมเสียอื่น ๆ โดยเฉพาะวัยรุ่น ถ้ามีเวลาว่างมักจะถูกเพื่อนที่ไม่ดีชักชวนไปในทางเสื่อมเสียได้ง่าย เนื่องจากเด็กวัยรุ่นให้ความสำคัญกับเพื่อนมาก เด็กจะรวมกลุ่มกันตามธรรมชาติเพื่อตอบสนองความต้องการของตน (ศรีเรือน แก้วกัจจาล. 2530 : 146-147 ; อ้างถึงใน เอกราช แก้วเขียว.

2540 : 3) ซึ่งสถิติในช่วง 4 ปีที่ผ่านมา ข้อมูลการก่อกวนของเด็กและเยาวชนยังอยู่ในระดับที่สูง โดยจะเห็นว่า เด็กและเยาวชนที่กระทำผิดอันเนื่องมาจากความรู้เท่าไม่ถึงการณ์หรืออาจเรียกว่าจากความไม่รู้ นั้น มีจำนวนสูงขึ้นในแต่ละปี โดยเพิ่มจากจำนวน 4,212 คนในปี พ.ศ. 2543 เป็น 4,484 คน ในปี พ.ศ. 2546 เฉพาะในปี พ.ศ. 2547 ช่วงระยะเวลาเพียง 4 เดือน มีเด็กและเยาวชนกระทำผิดโดยความรู้เท่าไม่ถึงการณ์จำนวนกว่า 1,466 คน อีกทั้งเด็กและเยาวชนกลุ่มนี้ยังมีจำนวนมากกว่ากลุ่มที่กระทำผิดเนื่องจากสภาพทางเศรษฐกิจด้วย (ตารางที่ 1.1)

ตารางที่ 1.1

จำนวนเด็กและเยาวชนของสถานพินิจฯ ทั่วประเทศ จำแนกตามสาเหตุแห่งการกระทำผิด

สาเหตุแห่งการกระทำผิด	2543	2544	2545	2546	2547 (ม.ค.-เม.ย)
สภาพครอบครัว	8,091	3,753	4,538	3,220	908
การคบเพื่อน	13,454	14,836	19,116	15,310	4,903
สภาพฐานะทางเศรษฐกิจ	3,784	4,554	3,004	2,400	723
ความรู้เท่าไม่ถึงการณ์	4,212	4,428	4,375	4,484	1,466
อื่น ๆ	5,898	3,877	4,252	4,501	1,608

ที่มา : ฝ่ายสถิติและประมวลผล ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศการสื่อสาร กระทรวงยุติธรรม

[ออนไลน์] : http://www.moj.go.th/service/stat/data/default_pin.htm.

เยาวชนผู้กระทำความผิดเหล่านี้ ส่วนใหญ่อยู่ในวัยที่มีการพัฒนาความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองมากที่สุดและยังเป็นวัยที่ให้ความสำคัญต่อความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองสูงกว่าในช่วงวัยอื่น (Erikson, 1968 ; อ้างถึงใน อทิตยา พรชัยเกตุ, 2535 : 1) และเรนนาร์โด บาร์เตน (Renardo Barden, 1994 : 12 ; อ้างถึงใน ศิริลักษณ์ ลวณะสกล, 2545 : 1) ยังได้กล่าวเสริมอีกในเรื่องความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองของวัยรุ่นว่า วัยรุ่นที่สามารถแก้ไขปัญหของตนเองได้ จะมีความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองสูง ส่วนวัยรุ่นที่ไม่สามารถแก้ไขปัญหของตนเองได้ จะมีความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองต่ำ อีกทั้ง Roy (1984 ; อ้างถึงใน อารยา ต่านพานิช, 2542 : 1) กล่าวไว้ว่า บุคคลที่มีความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองสูงจะสามารถจัดการกับความขัดแย้ง ความดิ่งเครียด ได้ดีมีประสิทธิภาพ

ทางเลือกหนึ่งที่วัยรุ่นมักคิดว่าเป็นสิ่งที่จะสามารถสร้างความกล้าหรือบรรเทาความรู้สึกหมกมุ่นในจิตใจให้กับพวกเขาได้ คือ การหัน ไปรวมตัวกันเป็นกลุ่มกับเพื่อน เสพยา คีฬา เล่าก่อนการทะเลาะวิวาท ซึ่งล้วนแต่เป็นทางเลือกที่ผิดทั้งสิ้น เพราะนั้น ไม่เพียงแต่จะแก้ปัญหาไม่ได้แล้ว

ยังกลับทำให้มีความรู้สึกต่อตนเองในทางลบมากยิ่งขึ้น ขาดความมั่นใจในตนเอง หลีกเลี่ยงปัญหา มีความเครียด เกิดความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองต่ำและต่อเหตุที่จะพัฒนาและปรับปรุงตนเองให้ดีขึ้น ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญของปัญหาวัยรุ่นที่กลับมากระทำความคิดซ้ำอีก เพียงเพื่อต้องการลดความขัดแย้งภายในและภายนอกของตนเอง

เยาวชนผู้กระทำความผิดที่ถูกตัดสินให้ได้รับโทษทางกฎหมาย โดยให้เข้ารับการฝึกอบรมในศูนย์ฝึกและอบรมฯ มักจะมีความรู้สึกที่ไม่ดีต่อตนเอง มีความรู้สึกในแง่ลบ มองตนเองเป็นคนขี้คุก จะถูกจ้องมองจากทุก ๆ คนในแง่ที่ว่าเป็นภัยต่อสังคม หรือคิดว่าตนเองจะไม่ได้มีโอกาสในสังคมอีกต่อไป ที่สำคัญ คือ คิดว่าตนเองนั้นทำให้พ่อ แม่ ครอบครัว ญาติพี่น้องต้องอับอาย เยาวชนเหล่านี้จึงยังมีความรู้สึกที่ไม่ดีต่อตนเองมากขึ้น โดยเฉพาะเหตุผลในเรื่องของบุคคลใกล้ชิด และครอบครัว ดังนั้น การพัฒนาการเห็นคุณค่าของตนเองในเยาวชนผู้กระทำผิด จึงเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นในการกระตุ้นให้พวกเขาเกิดพฤติกรรมต่าง ๆ ที่มีประสิทธิภาพ สามารถเผชิญกับความเครียด ความวิตกกังวลและปัญหาต่าง ๆ ในชีวิตได้

การอ่านเป็นการรู้จักใช้เวลาให้เกิดประโยชน์ การอ่านสามารถทำให้คนเพลิดเพลิน (Recreation) อ่านเพื่อแก้เหงา คลายเครียด ทำให้มีความสุข มีความหวังและมีความมั่นใจในตนเอง รวมถึงสามารถพัฒนาคุณภาพชีวิต สร้างความภาคภูมิใจและเห็นคุณค่าในตนเองได้ คุณหญิงเบญจา แสงมะลิ (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2537 : 28) ได้ให้ทัศนะในเรื่องของการอ่านหนังสือว่าเป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างมาก เพราะหนังสือเปรียบเสมือนเพื่อนช่วยแก้เหงาและช่วยเสริมความรู้ให้กับเรา ในสมัยโบราณนั้นหนังสือไม่มีเสีย มีแต่หนังสือที่ดีและหนังสือที่สอนให้คนเป็นคนดีแทบทั้งสิ้น ส่วนนักปราชญ์ชาวอังกฤษ เซอร์ ฟรานซิส เบคอน(Sir Frances Bacon)ได้กล่าวว่า “การอ่านจะทำให้คนเป็นคนโดยสมบูรณ์” (Reading Make a Full man) ซึ่งหมายความว่า การอ่านจะทำให้เกิดพัฒนาการทางด้านสติปัญญา ความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ พฤติกรรม การดำเนินชีวิต สติธรรมจรรยาและค่านิยม ทั้งจะช่วยปรับปรุงชีวิตให้สดใสสมบูรณ์อีกด้วย

จุดหมายปลายทางของการอ่าน คือ การพัฒนาไปสู่สิ่งที่ดีที่สุดและสมบูรณ์ที่สุด (ชุดิมา สัจจามันท์. 2529 : 10 ; อ้างถึงใน ศรีรัตน์ เจิงกลิ่นจันทร์. 2542 : 4) ไม่ว่าการอ่านจะทำให้หัวเราะหรือร้องไห้ สิ่งที่คุณอ่านจะได้รับตามมาย่อมมีความอึ้งเอิบใจ กำลังใจ เกิดมีพลังอันจะนำมาซึ่งความคิด สติและปัญญาอยู่เสมอ

จากสภาพปัญหาของเยาวชนผู้กระทำผิดที่ต้องเผชิญกับความเครียด ความวิตกกังวล ความรู้สึกไม่ดีต่อตนเอง ไม่เห็นคุณค่าตนเอง ต้องถูกจำกัดตัวอยู่ในศูนย์ฝึกและอบรมฯ ไม่ว่าจะเกิดจากสาเหตุแห่งการกระทำผิดใดก็ตาม หากได้รับการพัฒนาเพิ่มคุณค่าให้แก่ตนเองแล้ว น่าจะทำให้พวกเขามีชีวิตอย่างมีความสุขมากขึ้น อันเนื่องจากการได้รับรู้ว่าตนเองยังมีคุณค่า มีอนาคต สามารถมีความหวัง ซึ่งจะทำให้เยาวชนเหล่านี้มีความพร้อมที่จะตั้งต้นชีวิตใหม่ที่ดีกว่าเดิมได้ ผู้วิจัยเชื่อว่า

การเพิ่มคุณค่าให้ตนเอง โดยผ่านหนังสือ กระบวนการอ่านและกิจกรรมการอ่านที่เหมาะสมจะทำให้เกิดผลดีดังกล่าวกับเยาวชนเหล่านี้ได้ ผู้วิจัยจึงเลือกที่จะศึกษาการใช้กิจกรรมการอ่านเพื่อการพัฒนาการเห็นคุณค่าในตนเองของเยาวชน โดยกำหนดจะศึกษาเยาวชนชายในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนเขต 1 จังหวัดระยอง กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน กระทรวงยุติธรรม

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาผลของการใช้กิจกรรมการอ่านเพื่อการพัฒนาการเห็นคุณค่าในตนเองของเยาวชนชายในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนเขต 1 จังหวัดระยอง
2. เพื่อเปรียบเทียบการเห็นคุณค่าในตนเองก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรมการอ่านของเยาวชนชายในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนเขต 1 จังหวัดระยอง

1.3 ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาการใช้กิจกรรมการอ่านเพื่อการพัฒนาการเห็นคุณค่าในตนเองของเยาวชนชายในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนเขต 1 จังหวัดระยอง ที่มีอายุระหว่าง 15-18 ปี จำนวน 12 คน โดยแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่เข้าร่วมกิจกรรมและไม่ได้เข้าร่วมกิจกรรมการทดลอง

1.4 นิยามศัพท์

การอ่าน หมายถึง ความรู้และทักษะรวมถึงกระบวนการทางความคิดที่จะทำความเข้าใจเรื่องราวและสาระของสิ่งที่ได้อ่าน มีการตีความหรือแปลความหมายของข้อความที่ได้อ่าน ขยายผลและคิดย้อนวิเคราะห์ความหมายของข้อความนั้น ๆ การอ่านเป็นสิ่งที่ต้องฝึกฝนอย่างมากเช่นเดียวกับทักษะอื่น ๆ ยิ่งฝึกฝนมากก็ยิ่งมีทักษะมาก มีทักษะมากก็ได้ความรู้มาก ทั้งนี้นำไปประยุกต์ใช้เพื่อให้เกิดประโยชน์ในสถานการณ์ต่าง ๆ

กิจกรรมการอ่าน หมายถึง การกระทำเพื่อเร้าใจบุคคลหรือบุคคลที่เป็นเป้าหมาย ให้เกิดความอยากหรืออยากอ่านหนังสือ โดยเฉพาะหนังสือที่มีคุณภาพ ซึ่งประกอบด้วย หนังสือที่อ่านแล้วก่อให้เกิดความจรรโลงใจ เกิดความหวัง มีความเข้มแข็ง รวมถึงหนังสือที่ให้ความเบิกบานเพลิดเพลิน สุขใจ ได้เห็นความรักระหว่างเพื่อนมนุษย์และสิ่งมีชีวิตอื่น ๆ และควรมีเนื้อหาเป็นเหตุเป็นผลแท้จริงและก่อให้เกิดความรู้เพิ่มพูน นอกจากนี้ กิจกรรมการอ่านยังหมายถึง การแนะนำชักชวนให้เกิดความพยายามที่จะอ่านให้แตกฉาน สามารถนำความรู้ที่ได้จากหนังสือไปใช้ให้เกิด

ประโยชน์ต่าง ๆ รวมถึงกระตุ้นให้อยากรู้อยากอ่านหนังสืออย่างเปิดความคิดให้กว้าง ให้มีการอ่านต่อเนื่องจนเป็นนิสัยพัฒนาการอ่านจนถึงขั้นที่สามารถวิเคราะห์และสังเคราะห์เรื่องที่อ่านได้

การพัฒนา หมายถึง การทำให้บุคคลมีคุณภาพมากขึ้น หรือเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น
คือ การดำเนินการเพิ่มพูนความรู้ความสามารถและปลูกฝังทัศนคติที่ดีให้กับตนเองอันจะมีผลให้เกิดการพัฒนาไปสู่สังคมรอบข้างและสังคมโดยรวม

การเห็นคุณค่าในตนเอง หมายถึง การพิจารณาประเมินความรู้สึกของบุคคลที่เกี่ยวกับตนเองในเรื่องความเชื่อมั่น ความสามารถ ความสำเร็จของตน ทำให้เกิดความรู้สึกภาคภูมิใจยอมรับนับถือตนเองว่าเป็นคนที่มีคุณค่า ได้รับความสำเร็จและเป็นคนที่มีความสำคัญสำหรับผู้อื่น โดยเฉพาะจากคนใกล้ชิดหรือคนที่มีความสำคัญต่อตนเอง ได้แก่ คนในครอบครัวและสังคม เช่น พ่อแม่ ครู เพื่อน เป็นต้น

1.5 ผลประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ทราบถึงคุณประโยชน์ของหนังสือที่มีคุณภาพและกิจกรรมการอ่านที่เหมาะสม ได้แก่ กิจกรรมที่สร้างความเพลิดเพลิน กระตุ้นความอยากรู้อยากเห็น กิจกรรมที่สร้างสรรค์สามารถทำให้เยาวชนชายในศูนย์ฝึกและอบรมฯ มีการเปลี่ยนแปลงทางด้านความคิด มีการพัฒนาเจตคติในทางบวกต่อการมองเห็นคุณค่าของคน สามารถลดและกำจัดความเครียดทางอารมณ์ของตนเอง เกิดการปรับตัว ค้นพบตัวเองและเข้าใจศักยภาพ ตนเองมากขึ้น

2. เป็นแนวทางให้บุคคลที่ปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชน ได้ตระหนักและให้ความสำคัญกับการพัฒนาเด็กและเยาวชนผ่านหนังสือและกิจกรรมการอ่าน

1.6 สมมุติฐานในการวิจัย

1. หลังการทดลอง เยาวชนชายในศูนย์ฝึกและอบรมฯ ที่ได้เข้าร่วมกิจกรรมการอ่าน จะมีระดับการเห็นคุณค่าในตนเองสูงกว่าเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมฯ ที่ไม่ได้เข้าร่วมกิจกรรม

2. หลังการทดลองเยาวชนชายในสถานศูนย์ฝึกและอบรมฯ ที่ได้เข้าร่วมกิจกรรมการอ่าน จะมีระดับการเห็นคุณค่าในตนเองสูงกว่าก่อนการเข้าร่วมกิจกรรม